

Aanvullend advies Navigatie instrument Eten op Scholen

Datum: 9 juli 2008
Van: Rinske van Noortwijk (Greenwish)

Uit de brainstorm is genoeg info naar boven gekomen om een beeld te vormen hoe het instrument (of de verzameling instrumenten) eruit zal gaan zien (offerte briefing). Wel zullen er verschillende slagen overheen gaan. Die moeten worden gemaakt door verschillen de partijen, de doelgroepen.

Het instrument dient zo neutraal mogelijk instituut zijn. Geen overheid, geen bedrijf, maar onafhankelijk. Wel moet iemand het actief beheren. Ik denk aan hoe Impulsis dat doet. Dat is een help desk die wordt bememd door mensen van 3 verschillende organisaties, die zijn gedetacheerd bij Impulsis. Impulsis zelf is een stichting. Je houdt zo de voeling met die organisaties, maar het is toch een onafhankelijke club. Misschien is dat ook een grappige vorm voor Eten op scholen. Een (tijdelijke) stichting, bememd door Innovatienetwerk, Stichting Overblijven, Voedingcentrum, BOINK, school, etc. Daar zou ik vanaf het begin aan werken.

De expertise die nodig is (wie krijgt de opdracht), is een bepaalde afstand tot het werkveld, máár erg goed kunnen luisteren, *jong*, veel aandacht voor *vormgeving en beeld*. De inhoud komt vanzelf wel. De opdrachtgever moet vooral vormspecialist zijn. Ik denk dat Innovatienetwerk de eerste stap zelf zou moeten doen (opdrachtgever) en voorlopig de regie moet houden. Daarna stichting oprichten (niet zwaarwichtig) en modules uitbesteden. FIER in Utrecht komt in me op (bouwden een virtuele gevangenis-helemaal prachtig). Géén onderzoeksbureau.

Voor de ontmoetingen-reeks zou je Echte Welvaart kunnen vragen, dat is hun specialiteit en dat doen ze geweldig.

Ik zou het momentum dat nu is gecreëerd met de groep van juni vasthouden. Ze hebben zelf aangegeven hoe ze hun rol zien, die zou ik verzilveren. Je zou een volgende slag kunnen maken. Ik zie voor me dat het instrument tot stand komt in een aantal brainstorm sessies (4 of 5) met een wisselende groep van organisaties en loslopende vrijdenkers. Neem vooral ook kleine (burge- en maatschappelijke initiatieven mee zoals Happiefood en Tijd voor Eten. Je haalt er een schat aan kennis en een brandend vuur!!

1 Ideeën bij het navigatie-instrument Eten op scholen

Je hebt verschillende deuren voor verschillende doelgroepen:

- Schoolbesturen / leerkrachten
- overblijfkrachten
- ouders
- kinderen
- sponsors
-

De deur opent informatie die voor jou relevant is. Je kunt bij alle info komen overigens, het is meer gebaseerd op perceptie. Het is een soort informatieboom, je klikt steeds dieper in het systeem.

Soort eten op school:

- ontbijten
- lunchen
- avondeten

De mogelijkheden: Per onderdeel wordt een breed pallet geboden aan bestaande mogelijkheden en ideeën. Goed gedocumenteerd met telefoonnummers, te downloaden

draaiboeken, foto's en filmpjes en info wordt gegeven over de randvoorwaarden. Sommige concepten zijn gewoon te koop.

- koken op school
- koken in de buurt (buurthuis, restaurant, bedrijfskantine, etc.)
- cateraar – eten laten brengen
- mobiel kook atelier, veldkeuken, etensbus
- zelf eten meenemen

De fysieke randvoorwaarden:

- gebouw met keuken en eetgelegenheid
- gebouw zonder keuken en eetgelegenheid
- een nieuwe eetgelegenheid aanbouwen (prachtige hout-sceletbouw modulen, nu al gewoon te koop en plaatsbaar op het schoolplein!)
- nieuwbouw
- moestuin (mogelijkheid tot)

Organisatie, wat kan je doen als (schoolbestuur, ouder, opvangkracht, etc.) van laagdrempelige tips, tot complexe concepten)

- als leerkracht
- schoolbestuur
- opvangkracht
- ouder (ook voor de broodtrommel)
- leerling
- ROC's
- Buurthuizen, welzijnsorganisaties
-

Ik zou het instrument een looptijd geven van 3 tot 4 jaar. Dan ziet de wereld er waarschijnlijk weer heel anders uit en kan het instrument verworden tot slechts inspiratiesite met veel minder onderhoud, of verankerd worden bij een bestaande organisatie.

Vernieuwende ideeën en concepten

Ik zou het systeem opzetten op een crowdsourcing manier. Open innovatie, uitnodigend voor iedereen die een relevante oplossing / toevoeging / initiatief heeft. (Google op crowdsourcing en je ziet veel leuke voorbeelden.)

Op het navigatie instrument zou ook een inspiratie galerij kunnen komen met futuristische ideeën. En een soort 'zandbak' waar partijen elkaar kunnen vinden om futuristische ideeën werkelijkheid te laten worden.

Vrije pot met geld

Belangrijk is dat er speelgeld komt voor initiatieven. Niet teveel vastgelegd in regels, maar experimenteergeld, voor alle partijen die met innovaties komen op het terrein Eten op Scholen (dus ook ouders en sociale ondernemingen). Dit staat los van het navigatie instrument. Er zou een advies parallel kunnen lopen om een pot te benoemen voor Eten op Scholen gevuld door LNV, OC&W, VWS en fondsen. Ook zou ik op het navigatie instrument een duidelijke wegwijzer maken voor sponsors. Je kunt bijvoorbeeld ook bepaalde concepten verkoopbaar maken voor scholen (schoolbesturen), maar ook voor anderen. Je kunt bijvoorbeeld mogelijk maken dat een bedrijf in de buurt (of bedrijf van een ouder) een pakket aanschaft, of 1000 place mats, of een half jaar fruit, of een appelboom, of iets dergelijks.

Empowerment en opleiding tussenschoolse en buitenschoolse opvang

Parallel aan de ontwikkeling van het instrument is het noodzakelijk dat opvangkrachten ge-herwaardeerd worden en getraind worden *in een breed scala aan mogelijkheden op het terrein van Eten op Scholen*. Een soort empowerment van de opvangkrachten. Zij

kunnen een cruciale rol spelen in het laten landen van Eten op Scholen initiatieven. Deze groep is nu eigenlijk nog erg onderbelicht geweest, maar de praktijk is, dat zij op vrijwel alle scholen Eten op Scholen bepalen. Een fikse investering in deze groep is volgens mij zeer de moeite waard (intervisie programma, training met Piere Wind, etc.) Op 1 april is er zo'n landelijk congres. Daar zou een een geweldige impuls aan kunnen geven.

ROC's en Welzijnsorganisaties

ROC's en Welzijnsorganisaties hebben ook een direct belang bij Eten op Scholen (resp. leerwerkplaatsen en multifunctioneel gebruik buurruimten). Zij zouden ook een belangrijke stuwende kracht kunnen zijn voor verandering van de bestaande praktijk. Dat zou je kunnen versnellen, door ROC's te betrekken bij het instrument en een module 'leerwerkplaats – restaurant op school, door hen uit te laten werken. Zelfde geldt voor Welzijnsinstellingen. Van de bestaande projecten kan je veel leren.

Ontmoetingen

Er zijn veel inspiratiesites, maar de ervaring leert dat mensen nooit initiatieven zomaar kopiëren. Daarom zou ik de introductie van het instrument gepaard laten gaan met een serie ontmoetingen en 'kijken in de keuken'. Laten zien dat het echt kan, ook op plekken waar men eerst dacht dat dat niet zo was. Tijdens deze ontmoetingen moet veel aandacht zijn voor verandermanagement, veel ruimte voor discussie over 'wat er allemaal aan vooraf ging'. Niet alleen de succesverhalen, maar ook de frustraties.

Boegbeeld, ambassadeur (Jamie) op tv

Jamie Oliver heeft erg veel voor elkaar gekregen in Engeland. Piere Wind heeft niet dezelfde kracht. Eten op school moet hot en sexy worden. Yvonne Jaspers?

Tot slot

Naar mijn gevoel komt de impuls tot verandering van buiten de school. Van ouders die ontevreden zijn. Van vrouwen die méér willen werken. Van GGD's die tegen de gevolgen aankijken. Van architecten die niet kunnen leven met programma's van eisen. Het navigatie instrument zou dus ook hén moeten bedienen.